

Varno ravnanje s plinskimi jeklenkami

Žepni varnostni priročnik št. 2

Spoštovani uporabnik plina!

Plinske jeklenke so prenosna tlačna oprema, ki predstavlja določena tveganja, zato je potrebno z njimi ravnati previdno. Plinske jeklenke so težke in glede na njihovo velikost je lahko ravnanje z njimi zahtevno. Ventili jeklenk so načeloma robustni. Kakorkoli, upoštevati je potrebno določena navodila, saj so plinske jeklenke pod visokim tlakom in lahko vsebujejo nevarne pline.

S tem varnostnim priročnikom vas želimo informirati o osnovnih pravilih ravnanja s tlačnimi plinskimi jeklenkami. Ravnanje se nanaša na ročno ali preprosto mehansko metodo ali dejavnost premikanja oz. prevažanja posamezne plinske jeklenke.

Priporočamo vam, da priročnik vedno hranite pri roki.

Z vsakim našim proizvodom dobite tudi varnostni list, na katerem so navedena vsa pomembna varnostna navodila. Prosimo, da ga natančno preberete.

Plinska jeklenka

Plinska jeklenka je tlačna posoda za plin z možnostjo ponovnega polnjenja, namenjena transportu in skladiščenju plinov. Njena prostornina običajno znaša od 3 do 60 litrov pri tlaku do 300 barov.

Glavne nevarnosti

Plinske jeklenke so težke, saj so izdelane iz kovine in morajo prenesti visok tlak. Poleg tega so dolge in ozke, zato so v pokončni legi nestabilne in se lahko zlahka prevrnejo, če niso zavarovane proti padcu. Vsi plini v jeklenkah so pod tlakom in imajo svoje specifične lastnosti, ki predstavljajo prednosti uporabe plina, a tudi določena tveganja, ki jih moramo poznati.

Plinske jeklenke so precej težje, kot je videti.

Prejem plinskih jeklenk

Prepričajte se, če je jeklenka opremljena z opozorilno nalepko, ki je enostavno čitljiva.

Prepričajte se, da se podatki o proizvodu na nalepki ujemajo z vašim naročilom.

Če varnostne nalepke ni oziroma je nečitljiva, plinske jeklenke ne uporabljajte. **Zamenjajte jo** s plinsko jeklenko z nalepko v dobrem stanju.

Kot nov uporabnik morate prejeti ustrezen varnostni list z nadaljnjimi **varnostnimi navodili** za plin, ki ste ga prejeli.

Preverite UN številko. UN številka je štirimestna identifikacijska številka, namenjena identifikaciji nevarnih snovi v okviru mednarodnega cestnega transporta.

Pozanimajte se o:

- lastnostih plina in povezanih nevarnostih;
- varnostnem listu;
- varnem prevozu, nakladanju in razkladanju plinskih jeklenk;
- varnem skladiščenju plinskih jeklenk;
- varnem ravnanju s plinskimi jeklenkami in povezano opremo;
- ukrepih v nujnih primerih.

Splošna varnost

Bodite pozorni na morebitna tveganja v vašem delovnem okolju, ki lahko predstavljajo nevarnost pri ravnanju s plinsko jeklenko.

Uporabljajte ustrezno osebno zaščitno opremo (rokavice in zaščitni čevlji).

Prepričajte se, da lahko jeklenko varno primete.

Nikoli se ne lotite ravnanja s plinskimi jeklenkami, če ste utrujeni, fizično omejeni ali pod vplivom zdravil, alkohola oziroma drog.

Osnovne informacije o ravnanju s plinskimi jeklenkami

Plinske jeklenke skladiščite pri normalnih temperaturah okolja. Prekomerna vročina bo povzročila povišanje notranjega tlaka in lahko negativno vpliva na trdnost plinske jeklenke. V izjemnih primerih lahko plinska jeklenka počí. Plinskega gorilnika ali katerega koli drugega vira odprtega ognja nikoli ne usmerjajte proti plinski jeklenki.

S plinsko jeklenko ravnajte previdno, da preprečíte kakršno koli poškodbo jeklenke, ki bi lahko nastala zaradi zunanjih vplivov.

Pri nakladanju ali razkladanju plinskih jeklenk le teh ne mečíte z vozil ali platform. Pri tem lahko poškodujete plinsko jeklenko ali njen ventil, kar poviša tveganje za uhajanje plina. Prepričajte se tudi, da težji predmeti ne morejo poškodovati plinske jeklenke. Udrtine lahko zmanjšajo moč sten in jeklenka posledíčno počí.

Jeklenko hraníte ločeno od električne opreme za varjenje, žarečih kovin in drugih virov toplote. Vedno ohranjajte varno razdaljo med plinsko jeklenko in plinskim gorilnikom. Kakršnokoli iskenje med orodjem in plinsko jeklenko lahko povzročí lokalno pregetje stene plinske jeklenke.

Plinska jeklenka in njen ventil naj bosta vedno čista. Preprečíte, da bi plinska jeklenka ali ventil jeklenke prišla v stik z oljem ali mastjo.

Oznake, ki so trajno vklesane na plinsko jeklenko, vsebujejo pomembne informacije o njeni proizvodnji, uporabi in certifikaciji. Teh podatkov nikoli ne spreminjajte ali poškodujte.

Nikoli ne poskušajte popravljati ali barvati plinske jeklenke. Poškodovana plinska jeklenka ni varna za uporabo. **Vse poškodovane plinske jeklenke ločíte od ostalih in jih ustrezno označíte.**

Plinske jeklenke so namenjene za uporabo plina iz jeklenke. Plinskih jeklenk nikoli ne poskušajte ponovno polniti, ne glede na vrsto plina.

Ravnanje s plinskimi jeklenkami

Izogibajte se, kolikor je mogoče, ročnemu ravnanju s plinskimi jeklenkami. Priporočamo uporabo mehanskih pripomočkov (vozički za plinske jeklenke, viličarji, ipd.).

Prepričajte se, da je plinska jeklenka ustrezno pričvrščena na mehanski pripomoček in da je ventil jeklenke zaprt.

Pred transportom plinske jeklenke odklopite vso priključeno opremo (kot so regulatorji tlaka) in namestite zaščitno kapo ventila.

Bodite pozorni na pogoje okolja. Mokre, vroče ali mrzle jeklenke lahko imajo neugodne posledice za varno rokovanje z jeklenkami.

Kotaljenje (rolanje) jeklenke je pogosta tehnika ravnanja z jeklenkami. Jeklenko rahlo nagnite, z eno roko jeklenko držite pod kotom, medtem ko z drugo roko jeklenko vrtite okoli vzdolžne osi, tako da premikate telo jeklenke.

- Ena roka naj bo na zaščitni kapi ventila (ali v izjemnih primerih na vratu jeklenke, če kotalite jeklenko brez zaščitne kape).
- Druga roka naj bo na telesu jeklenke.
- Jeklenka naj bo v skoraj pokončnem položaju.
- Premikajte jo počasi in kontrolirano. NE HITITE.
- Plinskih jeklenk ne kotalite po stopnicah ali po neravnih ali mehkih površinah.

Plinske jeklenke po tleh nikoli ne valite v vodoravnem položaju. Tako lahko poškodujete ali celo odprete ventil jeklenke, če z njim zadenete ob oviro. Poleg tega lahko grobe površine poškodujejo oznake, nalepko in barvo plinske jeklenke.

Nikoli ne kotalite dveh plinskih jeklenk hkrati.

Nikoli ne poskušajte ujeti padajoče plinske jeklenke. Plinske jeklenke so izdelane tako, da lahko vzdržijo takšen udarec. Zato se enostavno umaknite in pustite, da plinska jeklenka pade.

Ročno dviganje plinskih jeklenk

Preden dvignete padlo jeklenko, preverite, ali se ji lahko varno približate. Prepričajte se, da plinska jeklenka in ventil jeklenke nista poškodovana in da ne puščata. Prepričajte se, da v bližini jeklenke ni nevarnosti spotika.

Nadenite si osebno varovalno opremo (čevlje in rokavice).

Z obema rokama primite vrat plinske jeklenke ali zaščitno kapo ventila. Plinske jeklenke nikoli ne dvigajte s prijemom za ventil jeklenke.

Z ravnim hrbtom dvignite plinsko jeklenko in se pri tem premikajte naprej.

Ko je plinska jeklenka v vzravnem položaju, jo zavarujte proti padcu.

Posamezne plinske jeklenke in palete za jeklenke

Plinske jeklenke se običajno prevažajo in skladiščijo na namenskih paletah za jeklenke.

Ko jemljete jeklenko iz palete ali jeklenko nameščate v paleto, bodite pozorni na različne nevarnosti.

Prečnica palete lahko pade, če je ne zavarujete proti padcu. Plinske jeklenke lahko zdrsnejo nazaj, ko jih premikate po klančini palete.

Pazite, da se vam prsti ne ujamejo med jeklenke.

Uporabljajte ustrezna zaščitna oblačila.

Na naši spletni strani lahko zaprosite za dodatne **žepne varnostne priročnike** oziroma jih pridobite neposredno od naših strokovnjakov.

Gospodarsko interesno
združenje za tehnične
pline Slovenije

Brnčičeva 27, 1231 Črnuče
www.giztp.si

POMEMBNO

Ta priročnik vsebuje samo osnovne informacije. Ni nadomestilo za usposabljanje ter kot tak ne more služiti kot gradivo za usposabljanje. Ta priročnik ne vsebuje nobenih pravnih nasvetov, izključno vi ste odgovorni za upoštevanje vseh veljavnih zakonov in predpisov.

Povzeto po literaturi podjetja
Messer Slovenija d.o.o.